

Kansa-koulu II, Määrämuotoisen kirjaamisen tuki sosiaalialalla -hanke

Loppuraportti

1.1.2018-31.12.2019

Marjo Orava, Mari Lehtonen, Teppo Taskinen

30.3.2020

Sisällys

1 Tausta.....	4
2 Tavoitteet, toiminta, tulokset	6
2.1 Määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönoton tukeminen.....	6
2.2 Määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen laajentaminen uusiin kohderyhmiin.....	7
2.3 Määrämuotoisen kirjaamisen jatkokehittäminen valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla	13
2.4 Nykytilan kartoituksen työkalun käyttöönoton edistäminen	13
3 Hankkeen organisaatio	15
4 Resurssit	16
5 Viestintä ja yhteistyö.....	17
5.1 Viestinnän toteutuminen	17
5.2 Yhteistyö.....	19
6 Arviointi.....	20
6.1 Riskien mukainen arviointi.....	20
6.2 Arviointikeskustelu.....	21
6.3 Kirjaamisvalmentajille suunnattu kysely osana arviointia	22
7 Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi	24

Tiivistelmä

Kansa-koulu II, Määrämuotoisen kirjaamisen tuki sosiaalialalla -hanke toteutettiin ajalla 1.1.2018-31.12.2019, ja siinä jatkettiin Kansa-koulu, Asiakasasiakirjalain toimeenpano -hankkeessa aloitettua työtä. Siinä missä ensimmäisessä hankkeessa kirjaamisvalmennusta kohdennettiin julkisen sektorin organisaatioihin, keskittyi Kansa-koulu II -hanke uusiin kohderyhmiin: esimiehiin, koulutusorganisaatioiden edustajiin, asiakirjahallinnosta vastaaviin ja tietojärjestelmien pääkäyttäjiiin sekä yksityisen sektorin sosiaalipalveluiden tuottajiin. Hanke tuki Kansa-hankkeen tavoitetta mahdollistaa asiakastiedon saatavuus siellä, missä asiakastieto on tarpeen asiakkaan palvelun suunnittelemiseksi tai järjestämiseksi.

Jokaisella sosiaalialan osaamiskeskusalueella toimi aluekoordinaattori, joka vastasi sekä alueellisesta että kansallisesta, kohderyhmäkohtaisesta toteutuksesta. Hankkeen osatoteuttajina olivat hallinnoija Socomin lisäksi ISO, Poske, Socca, SONetBOTNIA, Vasso ja FSKC.

Hankkeen tavoitteet olivat:

1. Määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönoton tukeminen
2. Määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen laajentaminen uusiin kohderyhmiin
3. Määrämuotoisen kirjaamisen jatkokehittäminen valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla
4. Nykytilan kartoituksen työkalun käyttöönoton edistäminen

Ensimmäisen tavoitteen tuloksena yhdeksästä suomenkielisestä julkiselle sektorille kohdennetusta kirjaamisvalmentajien valmennuksesta valmistui yhteensä 266 kirjaamisvalmentajaa. Kahteen ruotsinkieliseen valmennusryhmään osallistui yhteensä 50 henkilöä. Ajantasainen kirjaamisvalmennusmateriaali on saatavissa hankkeen nettisivuilta ja se on luovutettu hankeeseen valtionapuviranomaisena toimineen Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen omistukseen. Syventävä kirjaamisvalmennus kohdennettiin Kanta-palveluiden käyttöönoton 2. vaiheen toiminnallisuuksiin ja pilotoitiin hankkeessa.

Toisen tavoitteen tuloksena sote-esimiesten tietopakettien tilaisuuksissa tavoitettiin n. 300 henkilöä. Esimiehille tuotettiin myös webinaaritallenne. Koulutusorganisaatioille suunnatuista kirjaamisvalmennuksista valmistui yhteensä 79 kirjaamisvalmentajaa. Hankeyhteistyö, kirjaamisvalmennukset sekä tuotetut materiaalit ovat edesauttaneet kirjaamisen sisällyttämistä opetukseen ja opetussuunnitelmiin. Yksityisille palveluntuottajille suunnatuista kirjaamisvalmentajien valmennuksista valmistui 374 kirjaamisvalmentajaa. Asiakirjahallinnosta vastaaville ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjille pidettiin kirjaamisvalmennusten tietopaketteja, joissa oli yhteensä 386 osallistujaa.

Kolmannen tavoitteen tuloksena kirjaamisvalmentajien verkostot ovat käynnissä suurimmassa osassa osaamiskeskusalueita. Kirjaamisvalmentajien verkostoilla on yhteinen toimintasuunnitelma ja kirjaamisvalmentajien rooli on selkeytetty. Hankkeen aikana raportoitiin yhteensä 1 198 organisaatioiden kirjaamisvalmennusryhmää, joissa tavoitettiin 23 184 henkilöä.

Neljännän tavoitteen tuloksena nykytilan kartoituksen työkalu ja täyttöohje on päivitetty, ja ne ovat saatavilla hankkeen nettisivuilta. Hanke tarjosi tukea työkalun käyttöön koko hankeajan.

Kansa-koulu II-hanke on toiminut laajassa yhteistyössä julkisen ja yksityisen sektorin sosiaalipalveluiden tuottajien, Hyvinvointialan liiton sekä koulutusorganisaatioiden kanssa. Kansa-koulu-hankkeiden myötä sosiaalialan osaamiskeskusverkostosta on muodostunut kattava sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijaorganisaatioverkosto. Hankkeessa tuotetut materiaalit, kuten kirjaamisvalmennusmateriaali, nykytilan kartoituksen työkalu sekä hankkeen loppuseminaari, ovat saatavilla hankkeen nettisivuilla www.socom.fi/kansa-koulu.

1 Tausta

Kansa-koulu-hanke toteutettiin 1.8.2015 – 31.12.2017. Hankkeen jälkeen havaittiin määrämuotoisessa kirjaamisessa selkeitä jatkotuen tarpeita. Hankkeen yhteistyökumppanit toivat laajasti esille sosiaalihuollon tiedonhallinnan kentän tuen tarpeita. Kirjaamisvalmennusten toteutuksen yhteydessä nousi esiin sosiaalihuollon tiedonhallinnan osaamisen tarpeita, tiedon puutetta ja ohjauksen tarvetta. Kansa-koulu-hankkeessa kirjaamisvalmennukset kohdennettiin julkisen sektorin organisaatioihin ja sosiaalihuollon asiakastietoa kirjaavaan henkilöstöön. Kirjaamisvalmennuksien ulkopuolelle jäivät esimiehet, koulutusorganisaatioiden edustajat, asiakirjahallinnosta vastaavat henkilöt, tietojärjestelmien pääkäyttäjät sekä yksityinen sektori.

Koulutusorganisaatioiden tehtävänä perusopetuksessaan on välittää tieto sosiaalihuollon tiedonhallinnasta ja kirjaamisesta opiskelijoille. Näin tulevilla sosiaalialan ammattilaisilla on oltava valmiudet yhtenäistää asiakastietoa ja kirjata määrämuodossa. Kirjaamisosaamista täytyy lisätä ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa sekä täydennyskoulutuksissa. Sote-tieto hyötykäyttöön 2020-strategian yhtenä tavoitteena on, että sote-ammattilaisten keski- ja korkea-asteen koulutuksen sekä täydennyskoulutuksen opetussuunnitelmiin sisällytettäisiin tiedonhallinnan, tietosuojan, tietoturvan ja tietojärjestelmien käyttöön liittyviä opintoja.

Vaikka kirjaamisosaamista levitettiin laajasti julkiselle sektorille ja nimenomaan asiakastietoa kirjaavan henkilöstön keskuuteen jäi työ vielä kesken. Kirjaamisosaamista tarvitaan edelleen lisää myös julkisella sektorilla. Lisäksi julkisen sektorin sote-esimiehillä on usein vajavainen tietopohja määrämuotoisesta kirjaamisesta ja sosiaalihuollon tiedonhallinnasta.

Kuntaorganisaatioissa on asiakastyössä toimivien työntekijöiden ja heidän esimiestensä ja sosiaalihuollon tiedonhallinnan toimijoiden lisäksi asiakirjahallinnon työntekijöitä, jotka tiiviisti liittyvät sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämistyöhön. Kansallisarkiston tavoitteena on, että julkishallinnon pysyvästi säilytettävät asiakirjatiedot säilytetään yksinomaan sähköisessä muodossa. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjat arkistoidaan jatkossa sähköisesti Kanta-palveluihin, sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. Muuta tapaa arkistoida asiakasasiakirjoja ei ole.

Asiakirjahallinnon asiantuntijoiden tietotaitoa tarvitaan tulevien suurten massadigitointien lisäksi esim. sosiaalihuollon organisaatioiden lukuisten nykyisten henkilörekisterien yhdistämisen suunnitteluun, sosiaalihuollon organisaatioiden ja/tai rekisterinpitäjien (maakuntien) uusien henkilörekisterien suunnitteluun sekä sosiaalihuollon organisaatioiden sähköisten arkistonmuodostussuunnitelmien (eAMS), tiedonohjaussuunnitelmien (TOS), henkilörekisterien ja rekisteriselosteiden laatimiseen ja päivittämiseen. Asiakirjahallinnon asiantuntijat ovat yksi keskeinen toimijajoukko sosiaalihuollon Kanta-palveluiden käyttöönotossa. He tarvitsevat valmennusta sosiaalihuollon toimialasta ja tietoa mm. sosiaalihuollon henkilörekisterejä koskevista lakimuutoksista, sosiaalihuollon Kanta-palvelujen vaatimuksista, THL:n määräyksistä, sosiaalihuollon tiedonhallinnan yhteydessä käytettävistä luokituksista ja julkaistuista sosiaalihuollon asiakasasiakirjarakenteista, jotta he voivat huomioida ne työssään.

Yksityiset sosiaalipalveluiden palveluntuottajat tuottavat merkittävän osan palveluistaan kuntaorganisaatioille. Yksityisten palveluntuottajaorganisaatioiden kohdalla on Kansa-koulu-hankkeen aikana noussut esille laajamittainen koulutustarve. Koulutukset tulisi toteuttaa eri tavoin kuin Kansa-koulu-hankkeen toteuttamat kirjaamisvalmentajien valmennukset, koska

maantieteellisesti laajalla alueella toimivat yritykset hyötyisivät yhteistä keskustelua lisäävästä, pääosin etäyhteyksillä toteutetusta valmennuksesta. Koska myös yksityisten palveluntuottajien tuottamat asiakasasiakirjat kuuluvat pääosin julkisten palvelunjärjestäjien rekisteriin, hyödyttää kirjaamisen laajamittainen yhtenäistäminen myös julkisissa organisaatioissa työskenteleviä sote-ammattilaisia ja yhteisiä asiakkaita tiedon hyödynnettävyyden lisääntyessä.

Yksityiset sosiaalipalveluiden palveluntuottajat ovat heterogeenisempi joukko kuin julkisia palveluja tuottavat organisaatiot. Yksityisten palveluntuottajien liittyminen terveydenhuollon Kanta-palveluihin on tuonut esiin osaamisvajeita. Osaamisvajeet ovat pitkälti samoja kuin julkisilla palveluntuottajilla tai koulutusorganisaatioilla. Ne liittyvät määrämuotoisen kirjaamisen lisäksi mm. tietoihin sosiaalihuollon henkilörekisterejä koskevista lakimuutoksista, sosiaalihuollon Kanta-palvelujen vaatimuksista, THL:n määräyksistä, sosiaalihuollon tiedonhallinnan yhteydessä käytettävistä luokituksista ja julkaistuista sosiaalihuollon asiakasasiakirjarakenteista, tietosuoja ja -turva kysymyksiin. Monille sosiaalipalveluiden palveluntuottajille määrämuotoisen kirjaamisen kouluttaminen henkilöstölle sekä Kanta-palveluiden liittymisvalmistelujen ja liittymisen toteuttaminen ovat vaativia, jopa ylitsepääsemättömiä ponnistuksia ilman vahvaa tukea.

Nykytilan kartoituksen työkalu on Excel-taulukko, joka on tarkoitettu sosiaalihuollon organisaatioiden käyttöön. Työkalun avulla on tarkoitus selvittää, mitä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja organisaatioissa nyt laaditaan. Tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva siitä, missä tietojärjestelmissä sosiaalihuollon asiakastietoja käsitellään ja säilytetään. Kerätystä tiedosta on hyötyä sosiaalihuollon organisaation valmistautuessa Kanta-palveluihin (Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon) liittymiseen.

Työkalu ja sen täyttöohje laadittiin ensimmäisessä Kansa-koulu-hankkeessa yhteistyössä hankkeen toiminta- ja tietomääritysten pilottiorganisaatioiden kanssa. Pilottiorganisaatiot testasivat työkalua, minkä jälkeen sitä kehitettiin edelleen pilottien kokemukset sekä valtakunnalliset määritykset ja luokitukset huomioiden. Nykytilan kartoituksen työkalun täyttöohjeessa työkalun rakennetta ja sen täyttämistä kuvataan sarake sarakkeelta. Lisäksi täyttöohjeessa on kuvattu työkalun ja sillä kerättävien tietojen käyttötarkoituksia.

Työkalua oli tarpeen jatkokehittää ja ylläpitää organisaatioiden tarpeisiin myös Kansa-koulu II-hankkeen aikana. Lisäksi jatkettiin tukea sosiaalihuollon organisaatioille työkalun käytössä muun muassa järjestämällä etäyhteydellä toteutettavia nykytilan kartoituksen työkalun kyselytunteja.

2 Tavoitteet, toiminta, tulokset

Kansa-koulu II -hankkeen tavoitteena oli toimia osana toteuttamassa Kansa-hankkeen toimeenpanoa. Hanke tuki Kansa-hankkeen tavoitetta mahdollistaa asiakastiedon saatavuus siellä, missä asiakastieto on tarpeen asiakkaan palvelun suunnittelemiseksi tai järjestämiseksi. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on edistää tiedon tuottamisen prosessien kehittymistä sosiaalipalveluissa vastaamaan asiakasasiakirjalailta tavoiteltavia menettelytapoja asiakastietojen käsittelyssä. Toimintakäytäntöjen yhtenäistämällä tähdätään tasalaatuisiin ja asiakaslähtöisiin sosiaalipalveluihin kaikkialla maassa. Hankkeessa vahvistettiin sosiaalialan henkilöstön osaamista tiedonhallinnan käytännöissä ja määrämuotoisessa kirjaamisessa. Kansa-koulu II -hankkeella tähdättiin tavoitetilaan, jossa sosiaalihuollon asiakastietoa kirjattaessa koko Suomessa on yhtenäiset menettelytavat, jolloin sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain vaatimukset ovat siirtyneet osaksi sosiaalipalvelujen arkea.

Suomessa ollaan tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä uudistetaan. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaki on voimassa ja sen toimeenpano etenee vaiheittain. Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistuksen kannalta tarpeelliset tiedonhallintaa koskevat säännökset ovat vasta valmistelussa tai joiltain osin valmistelua ei ole vielä aloitettu. Lakiuudistusten toimeenpanossa on huolehdittava, että sosiaalipalvelujen toteutuksen ja tiedonhallinnan käytännön yhtenäisyys toteutuu koko maassa. Hankkeen tarkoituksena oli osaltaan mahdollistaa lainsäädännön edellyttämä yhteentoimivuus osin organisatorisella ja semanttisella tasolla. Hankkeella tähdättiin sosiaalipalveluissa tehtävän asiakastyön yhdenmukaisiin käytäntöihin. Semanttista yhteentoimivuutta edistettiin lisäämällä määrämuotoisen kirjaamisen osaamista sekä sosiaalihuollon kansallisen kokonaisarkkitehtuurin tuntemusta. Tämä on edellytys asiakasprosessien yhtenäistämiseksi ja asiakkaan saamien palveluiden tasalaatuisuudelle. Sosiaalihuollon asiakastietoja käsittelevän henkilöstön osaaminen ja määrämuotoisen kirjaamisen edellyttämä toimintakulttuurin muutos organisaatioissa ovat tärkeimpiä tekijöitä sosiaalihuollon Kanta-palveluiden käyttöönoton ja asiakasasiakirjalain toimeenpanon onnistumisessa.

2.1 Määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönoton tukeminen

Tavoite

Sote-organisaatioissa koko maassa on määrämuotoiseen kirjaamiseen ja asiakasasiakirjalain toimeenpanoon perehdytetyjä sosiaalialalla toimivia ammattilaisia, jotka ovat sitoutuneita valmentamaan oman organisaationsa tai alueensa sosiaalialan ammattilaisille määrämuotoista kirjaamista valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla.

Toiminta

Suomenkieliset ja ruotsinkieliset kirjaamisvalmentajien valmennukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Kirjaamisvalmennusmateriaalia päivitettiin koko hankkeen ajan sekä suomeksi että ruotsiksi vastaamaan lainsäädäntöä ja THL:n määräyksiä. Kirjaamisvalmennusmateriaalin päivityksessä huomioitiin erityisesti toukokuussa 2018 voimaan astunut EU:n tietosuoja-asetus, joka vahvistaa rekisteröidyn oikeuksia ja selkeyttää rekisterinpitäjän velvollisuuksia henkilötietoja käsiteltäessä.

Syventävän kirjaamisvalmennuksen työpaja toteutettiin lokakuussa 2018 käyttämällä Teams-verkkokokoustyökalua sekä Padlet-työkalua, joka sopii ryhmätyöskentelyyn verkon välityksellä. Työpajaan osallistui henkilöitä viidestä eri organisaatioista. Syventävä kirjaamisvalmennus kohdistettiin Kanta-palveluiden käyttöönoton 2. vaiheen toiminnallisuuksiin. Syventävä kirjaamisvalmennus pilotoitiin 4.12.2019.

Tulokset

Julkiselle sektorille kohdennetuista suomenkielisistä kirjaamisvalmentajien valmennuksia toteutettiin yhdeksän ryhmää, joista valmistui hankkeen aikana 266 kirjaamisvalmentajaa. Ruotsinkielisiä ryhmiä toteutettiin kaksi, joihin osallistui 50 kirjaamisvalmentajaa.

Ajantasainen materiaali löytyy Kansa-koulu II -hankkeen verkkosivuilta www.socom.fi/kansa-koulu.

Syventävän kirjaamisvalmennus kohdennettiin Kanta-palveluiden käyttöönoton 2. vaiheen toiminnallisuuksiin. Syventävän kirjaamisvalmennuksen pilottiin osallistui 26 henkilöä.

Hankeessa tuotetun materiaalin omistaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos.

2.2 Määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen laajentaminen uusiin kohderyhmiin

Tavoite

Sote-esimiesten, koulutusorganisaatioiden edustajien, yksityisten palveluntuottajien edustajien sekä kunnan asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden ja sosiaalipalvelujen asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjien osaaminen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanosta ja määrämuotoisesta kirjaamisesta on lisääntynyt siinä määrin, että heillä on edellytykset ymmärtää ja toimeenpanna lakimuutosten vaatimat ja Kanta-palveluiden käyttöönottoon liittyvät tarvittavat muutokset omissa organisaatioissaan sekä sosiaalialan keski- ja korkea-asteen koulutuksen opetussuunnitelmissa.

Toiminta

Sote-esimiehet

Sote-esimiehille suunniteltiin kirjaamisvalmennuksen tietopaketti. Tietopakettiin tuotettiin diasetit yhteistyössä THL:n kanssa. Tietopaketti sisältää keskeiset asiat määrämuotoisesta kirjaamisesta, sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaista ja sen toimeenpanosta sekä Kanta-palvelujen käyttöönottoon liittyvistä vaatimuksista ja muutoksista, jotka organisaatioissa on tehtävä. Tietopaketin kesto on 2,5 tuntia. Tietopakettia pilotoitiin ja pilottien perusteella järjestettiin viisi varsinaista tilaisuutta. Tilaisuuksien ongelmana oli, että vaikka ilmoittautuneita tilaisuuksiin oli paljon, niin osallistujia oli verrattain vähän. Tämä johtui luultavasti siitä, että vaikka kiinnostusta tilaisuuksiin oli, niin sote-esimiesten oli vaikea järjestää osallistumisiin aikaa hektisestä työstään. Korjaustoimenpiteenä päätettiin tuottaa samansisältöinen webinaaritallenne ja julkaista se hankkeen verkkosivuilla. Näin webinaaritallenne oli vapaasti katsottavissa ajasta ja paikasta riippumatta.

Koulutusorganisaatiot

Yhteistyösopimuksen Kansa-koulu II-hankkeen kanssa allekirjoittivat seuraavat 21 oppilaitosta
Yliopistot: Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Lapin yliopisto, Jyväskylän yliopisto (Kokkolan yliopistokeskus Chydenius)

Ammattikorkeakoulut: Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy, Hämeen ammattikorkeakoulu Oy, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, Lahden ammattikorkeakoulu Oy, Laurea ammattikorkeakoulu Oy, Lapin Ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu Oy, Saimaan ammattikorkeakoulu Oy, Savonia-ammattikorkeakoulu Oy, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy, Turun ammattikorkeakoulu Oy, Vaasan ammattikorkeakoulu Oy, Tampereen ammattikorkeakoulu Oy

Toisen asteen oppilaitokset: Suomen Diakoniaopisto, Salon seudun koulutuskuntayhtymä, Satakunnan koulutuskuntayhtymä.

Jokainen hankkeeseen osallistunut koulutusorganisaatio nimesi yhteyshenkilön, jotka muodostivat hankkeen oppilaitosverkoston (liite 3). Oppilaitosverkosto toimi ohjauksellisena työryhmänä, ja se kokoontui yhteensä seitsemän kertaa.

Koulutusorganisaatioiden valmennustarpeita selvitettiin kyselyllä ja palavereilla. Selvitysten perusteella todettiin, että keski- ja korkea-asteen koulutuksen sekä täydennyskoulutuksen opetussuunnitelmiin oli tarvetta sisällyttää sosiaalihuollon tiedonhallinnan sisältöjä nykyistä enemmän. Valmennuksen tavoitteena oli lisätä sosiaalialan koulutusorganisaatioiden opettajien tietoisuutta sosiaalialan kirjaamisesta sekä yhtenäistää kirjaamisen opetuksen tietosisältöä. Koulutusorganisaatioiden kehittämiskokonaisuuteen perustettiin materiaalia työstänyt rukkasyhmä, joka ideoi opetusmateriaalia ja siihen liittyvien sopimusasioiden käsittelyä. Rukkasyhmä kokoontui etäyhteydellä kaksi kertaa.

Koulutusorganisaatioille suunnattu aloitusseminaari toteutettiin webinaarina, jossa oli puheenvuorot hankkeelta, koulutusorganisaatioiden edustajalta sekä THL:n asiantuntijalta. Webinaari oli nähtävissä hankkeen nettisivuilla, ja sen tavoitteena oli informoida koulutusorganisaatioille suunnatusta kirjaamisvalmennuksesta sekä sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisestä ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Lyhennettyä videoversioita on voitu käyttää myös opetustarkoituksiin.

Koulutusorganisaatioiden kirjaamisvalmennukset toteutettiin etävalmennuksina käyttäen Skype- ja Microsoft Teams- verkkokokoustyökalua. Valmennukseen sisältyi lisäksi ennakkotehtävä sekä kaksi välitehtävää. Tehtävistä saatavia vastauksia pyrittiin hyödyntämään myös suunniteltaessa tietosisältöjen viemisessä opetukseen.

Yksityiset palveluntuottajat

Yksityisille palveluntuottajille kohdennettuja kirjaamisvalmennuksia suunniteltiin rukkasyhmän avulla. Rukkasyhmä kokoontui hankkeen aikana seitsemän kertaa. Lisäksi THL:n kanssa yhteisiä yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajien tilannekatsauksia pidettiin hankkeen aikana kolme kertaa. Rukkasyhmän kanssa tehtyjen suunnitelmien perusteella tuotettiin kolme päivää kestävä kirjaamisvalmentajien valmennus. Valmennusten tavoitteena oli valmentaa 340 kirjaamisvalmentajaa yksityiselle sektorille. Hankkeen valmentamat kirjaamisvalmentajat jatkavat kirjaamisosaamisen levittämistä järjestämällä kirjaamisvalmennuksia omissa organisaatioissaan. Kirjaamisvalmennusta pilotoitiin syksyllä 2018 Attendon kanssa. Pilotin palautteiden pohjalta

kirjaamisvalmennukseen ei tehty muutoksia. Seuraavat neljä ryhmää toteutettiin syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana. Näiden neljän ryhmän palautteiden pohjalta kirjaamisvalmennukset päätettiin järjestää 4 x puolen päivän mittaisina tilaisuuksina. Koska koulutusorganisaatioita ei saatu hankkeeseen mukaan tavoiteltua määrää lisättiin hankkeessa yksityisten ryhmien määrää. Hankkeen aikana toteutettiin yhteensä 13 kirjaamisvalmentajien valmennusta yksityisille sosiaalipalveluiden tuottajille. Kaikki valmennukset toteutettiin etäyhteydellä käyttäen Skype- tai Teams-verkkokokoustyökalua.

Asiakirjahallinnosta vastaavat henkilöt ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät

Asiakirjahallinnosta vastaaville henkilöille ja tietojärjestelmien pääkäyttäjille päätettiin järjestää kirjaamisvalmennusten tietopaketteja. Tietopakettien sisältöä suunniteltiin niiden henkilöiden kanssa, jotka toimivat asiakirjahallinnossa tai pääkäyttäjinä ja olivat käyneet kirjaamisvalmentajien valmennuksen Kansa-koulu I -hankkeen aikana. Tietopakettien sisällöstä keskusteltiin myös Kansallisarkiston ja Kunnallisarkistoyhdistys ry:n edustajien kanssa. Lisäksi THL osallistui tietopakettien sisältöjen suunnitteluun.

Asiakirjahallinnosta vastaaville suunnattua tietopakettia työstettiin työpajassa, johon osallistui yhteensä 23 osallistujaa hankkeesta, THL:stä, Kunnallisarkistoyhdistyksestä, Kansallisarkistosta, Turusta, Siun sotesta, Eksotesta, Rovaniemeltä, Vaasasta ja Helsingistä. Työpajan tulosten ja THL:n kommenttien perusteella työstettiin 2,5 tunnin mittainen kirjaamisvalmennuksen tietopaketti, jota pilotoitiin kaksi kertaa. 27.11.2018 toteutettuun pilottiin osallistui 17 henkilöä ja 13.12.2018 pilottiin osallistui 19 henkilöä. Pilottien palautteiden perusteella tietopaketin sisältöjä muokattiin hieman.

Pääkäyttäjille valmisteltiin myös kirjaamisen tietopaketti. Tietopaketin sisältöihin pyydettiin alkuvuodesta 2018 ideoita Kansa-koulu I -hankkeen aikana valmistuneilta kirjajamaisvalmentajilta, jotka toimivat myös tietojärjestelmien pääkäyttäjinä. Kysely lähetettiin 65 kirjaamisvalmentajalle ja vastauksia saatiin 19. Vastausten perusteella järjestettiin vielä työpaja, johon osallistui 14 sovellusasiiantuntijaa tai pääkäyttäjää Helsingistä, Espoosta, Kouvolasta, Janakkalasta, Kauhavalta, Järvenpäästä, Kankaanpäästä, Kotkasta, Siun sotesta ja Vaasasta. Varsinaista työryhmää pääkäyttäjien tietopaketin kokoamisessa ei ollut. Työpajasta haettiin ideoita ja tarkennusta niiden pohjalta edelleen pääkäyttäjille suunnattavien valmennusten sisällöstä, kestosta sekä toteutustavasta. Saatujen kommenttien ja ideoiden pohjalta valmisteltiin pääkäyttäjien tietopaketin ensimmäinen luonnos, jota muokattiin THL:n kommenttien perusteella.

Pääkäyttäjille suunnattu materiaali pilotoitiin kolmessa Skypellä pidetyssä tilaisuudessa 23.11. pilottiin osallistui 17 henkilöä, 4.12. pidettyyn pilottiin 16 henkilöä ja Siun Sotelle räätälöityyn pilottiin 12.12.2018 osallistui noin 55 henkilöä. Pilottien jälkeen tietopaketin sisältöä hieman muutettiin ja sisältöön pyydettiin myös THL: asiantuntijoiden kommentit.

Tulokset

Sote-esimiehet

Kirjaamisvalmennuksen tietopakettien pilotteihin ilmoittautui 205 sote-esimiestä ja varsinaisiin tilaisuuksiin 95 sote-esimiestä. Osa toteutettiin lähitapaamisin ja osa verkkokokouksina. Kirjaamisvalmennuksen tietopakettien webinaaritallenne julkaistiin tammikuussa 2019. Webinaaritallennetta on katsottu jo 764 kertaa ja tallenne on edelleen katsottavissa hankkeen verkkosivuilla.

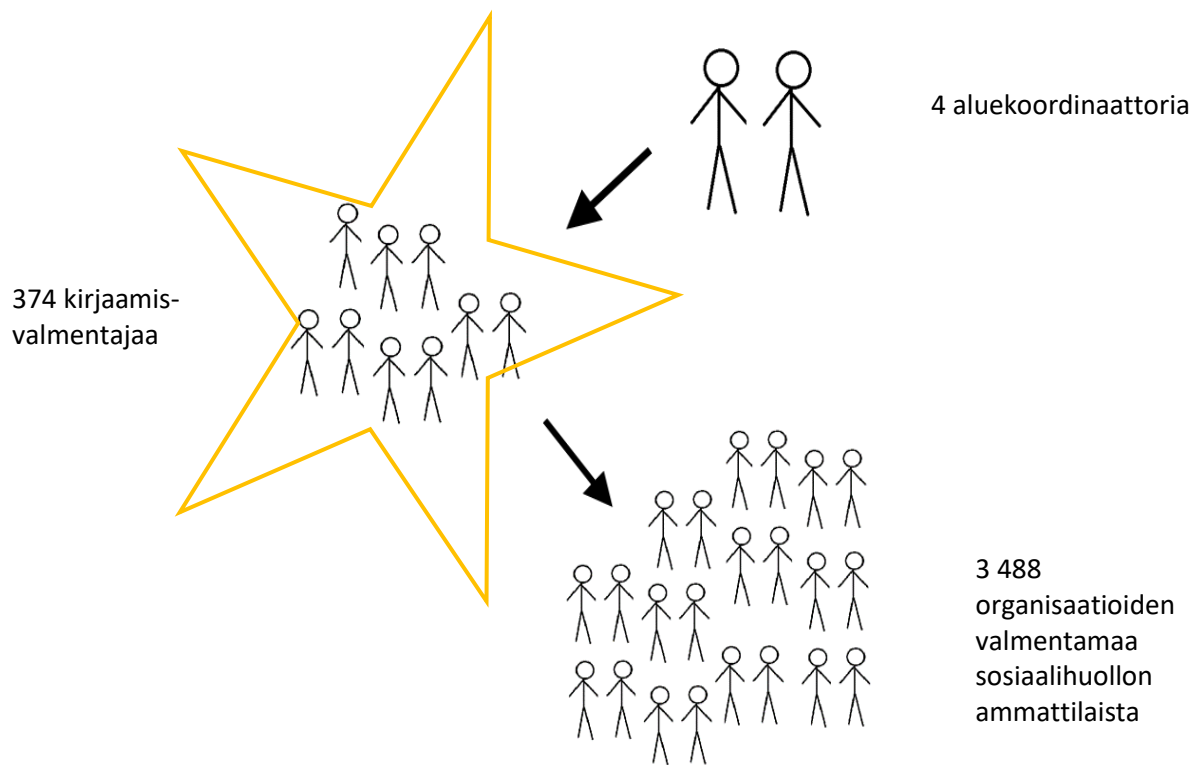
Koulutusorganisaatiot

Kirjaamisvalmennuksia järjestettiin yhteensä neljä ryhmää, joista valmistui yhteensä 79 kirjaamisvalmentajaa. Valmennusten palautteen keskiarvo oli 4,4 (asteikolla 1-5). Lisäksi koulutusorganisaatiot tuottivat videoita ja kirjaamisesimerkkejä eri palvelutehtäviin liittyvistä asiakastilanteista. Videot ja kirjaamisesimerkit ovat saatavilla harjoituspankista Kansa-koulu II -hankkeen verkkosivuilta www.socom.fi/kansa-koulu.

Koulutusorganisaatioille toteutettiin kysely hankkeen vaikutuksista sosiaalialan opetukseen niissä oppilaitoksissa, jotka osallistuivat hankkeen toimenpiteisiin. Kyselyyn vastasi 29 koulutusorganisaation edustajaa, jotka edustivat kaikkiaan 16 eri oppilaitosta. Suurin osa vastaajista oli käynyt kirjaamisvalmentajavalmennuksen. Vastausten perusteella voidaan todeta, että Kansa-koulu II-hankkeen toimenpiteillä on ollut vaikutusta opetuksen kehittämiseen. Hankkeen kirjaamisvalmennusten tietosisällöistä kolme keskeisintä olivat sosiaalihuollon kirjaamisen peruserätykset, kirjaamisen etiikka ja asiakaslähtöisyys sekä määrämuotoinen kirjaaminen. Hankkeen toimenpiteet näiden teemojen osalta olivat vaikuttaneet eniten sekä vastaajien omaan opetukseen että edustamansa oppilaitoksen opetussuunnitelmiin ja opetuksen kehittämiseen. Hankkeessa tuotettu materiaali on edesauttanut kirjaamisen sisällyttämistä käytännön ja työmenetelmien opetukseen.

Yksityiset palveluntuottajat

Kirjaamisvalmentajien valmennusten 13:sta ryhmästä valmistui yhteensä 374 kirjaamisvalmentajaa yksityiselle sektorille. Valmennusten palautteen keskiarvo oli 3,8 (asteikolla 1 – 5). Valmennuksissa pidetyissä keskusteluissa painottunut palveluntoteuttajan näkökulma ja siihen liittyvät erityiskysymykset.

Kuva 1. Kansa-koulu II -hankkeen valmentamat kirjaamisvalmentajat ja kirjaamisvalmentajien valmentamat sote-ammattilaiset organisaatioissa.

Asiakirjahallinnosta vastaavat henkilöt ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät

Varsinaisia kirjaamisvalmennuksen tietopaketteja järjestettiin asiakirjahallinnosta vastaaville viisi kertaa alla olevan taulukon mukaisesti.

Taulukko 1. Asiakirjahallinnon asiantuntijoille pidetyt kirjaamisvalmennusten tietopaketit, osallistujamäärät ja palautteet.

Päivämäärä	Osallistujamäärä	Palautteen antajien määrä	Palautteiden keskiarvo
30.1.2019	57	23	4,02
14.2.2019	50	17	4,18
27.2.2019	42	20	4,23
28.3.2019	11	9	4,17
21.5.2019	22	11	3,91
Yhteensä	182	80 (44 % osallistuneista)	4,10 Palautteiden keskiarvojen keskiarvo

Varsinaisia pääkäyttäjille suunnattuja tietopaketteja pidettiin Skypellä kuusi kertaa. Tilaisuuksista pyydettiin pikapalautteet Skypellä asteikolla 1 – 5 (1 huonoin, 5 paras).

Taulukko 2. Pääkäyttäjille pidetyt kirjaamisvalmennusten tietopaketit, osallistujamäärät ja palautteet.

Päivämäärä	Osallistujamäärä	Palautteen antajien määrä	Palautteiden keskiarvo
24.1.2019	41	23	4,15
7.2.2019	51	15	4,13
19.2.2019	57	20	4,08
14.3.2019	14	7	4,07
9.4.2019	7	3	4,67
16.5.2019	32	18	3,86
Yhteensä	202	86 (42,6 % osallistuneista)	4,16 Palautteiden keskiarvojen keskiarvo

Asiakirjahallinnosta vastaaville henkilöille ja pääkäyttäjille suunnatut tietopakettien materiaalit ovat saatavilla hankkeen verkkosivuilla www.socom.fi/kansa-koulu.

2.3 Määrämuotoisen kirjaamisen jatkokehittäminen valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla

Tavoite

Kirjaamisvalmentajien alueelliset verkostot toimivat tavoitteellisesti siten, että on mahdollista kehittää määrämuotoista kirjaamista valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla ja vahvistaa kirjaamisvalmentajien kautta sosiaalihuollon tiedonhallinnan osaamista sote-organisaatioissa.

Toiminta

Kirjaamisvalmentajien alueelliset verkostot järjestäytyivät hankkeen aikana ja verkoston toiminnalle laadittiin toimintasuunnitelma yhteistyössä THL:n kanssa. Toimintasuunnitelmassa selkiytettiin kirjaamisvalmentajien roolia. Aluekoordinaattorit olivat sähköpostitse ja henkilökohtaisin tapaamisin alueen kirjaamisvalmentajien tukena sekä tiedottavat ajankohtaisista sosiaalihuollon tiedonhallinnan asioista, uudistuvasta lainsäädännöstä ja THL:n määräyksistä ja määräyksistä.

Tulokset

Kirjaamisvalmentajien alueelliset verkostot ovat käynnissä suurimmassa osassa osaamiskeskualueita. Verkostojen yhteinen toimintasuunnitelma on tehty ja käytössä. Toimintasuunnitelmassa on selkeytetty kirjaamisvalmentajien roolia. Aluekoordinaattorit ovat sähköpostitse ja henkilökohtaisin tapaamisin alueen kirjaamisvalmentajien tukena sekä tiedottavat ajankohtaisista sosiaalihuollon tiedonhallinnan asioista, uudistuvasta lainsäädännöstä ja THL:n määräyksistä ja määräyksistä.

2.4 Nykytilan kartoituksen työkalun käyttöönoton edistäminen

Tavoite

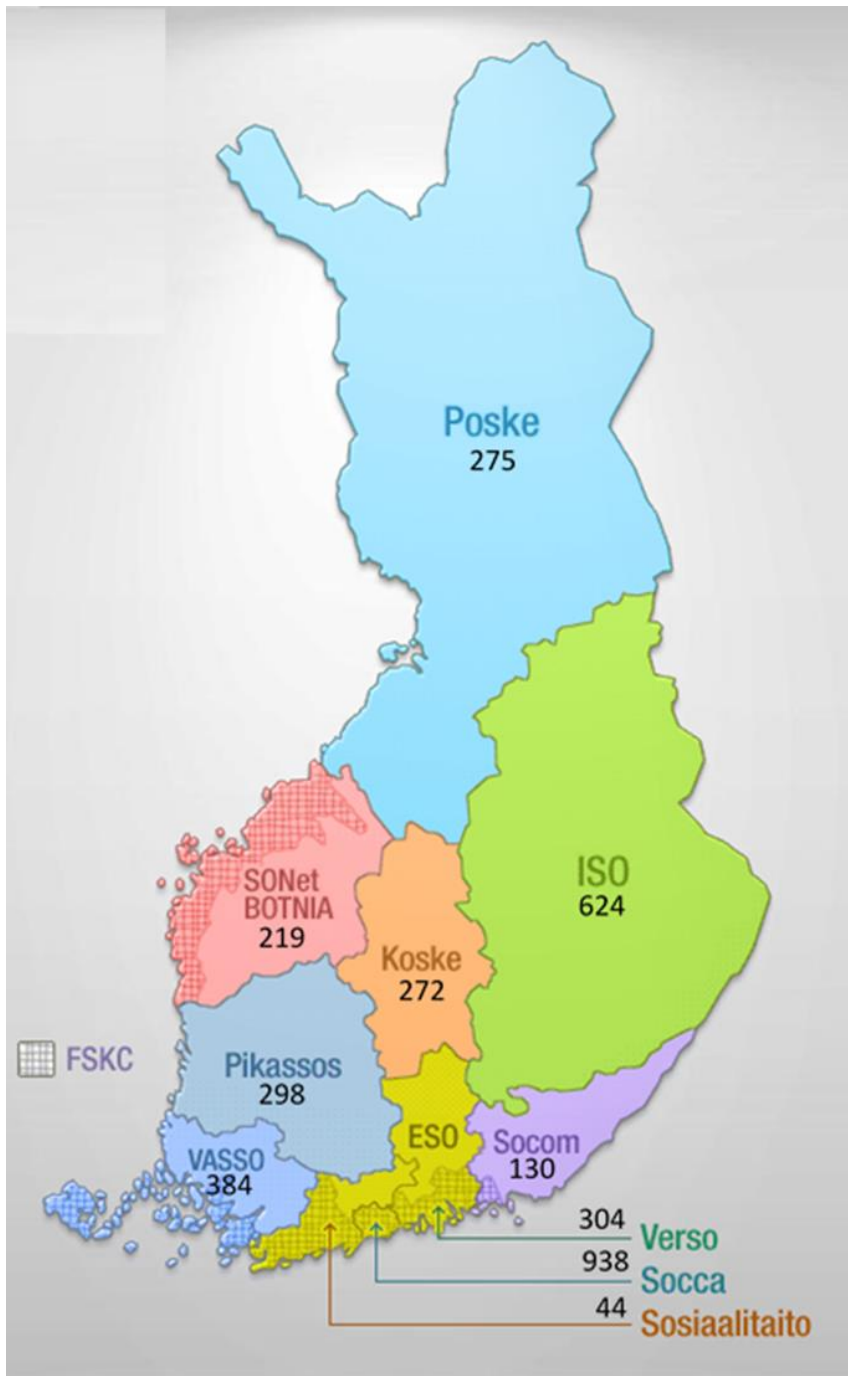
Sote-palveluja tuottavissa ja järjestävissä organisaatioissa on hyödynnetty nykytilan kartoituksen työkalua ja työkalu on ajantasainen.

Toiminta

Nykytilan kartoituksen työkalua ja sen täyttöohjetta päivitettiin koko hankkeen ajan viimeisin versio 3.2 on kehitetty version 3.0 pohjalta ja julkaistu 11.12.2019. Nykytilan kartoituksen työkalun käytön tueksi järjestettiin kyselytunteja. Kansa-koulu II -hankkeen aikana kyselytunteja järjestettiin 18 kertaa ja niihin osallistui yhteensä 148 henkilöä. Kansa-koulu I ja Kansa-koulu II -hankkeiden aikana nykytilan kartoituksen työkalun kyselytunneille osallistui yhteensä 203 henkilöä.

Tulokset

Nykytilan kartoituksen työkalu on Excel-taulukko, joka soveltuu nykytilaa kuvaavien tietojen keräämiseen muussakin yhteydessä kuin sosiaalihuollossa käytettävien asiakasasiakirjojen osalta. Esimerkiksi tiedot sosiaalihuollon organisaation erilaisista sosiaalihuollon asiakasrekistereistä voi kerätä yhdeksi taulukoksi. Nykytilan kartoituksen työkalu ja sen täyttöohje ovat saatavilla hankkeen verkkosivuilta www.socom.fi/kansa-koulu.

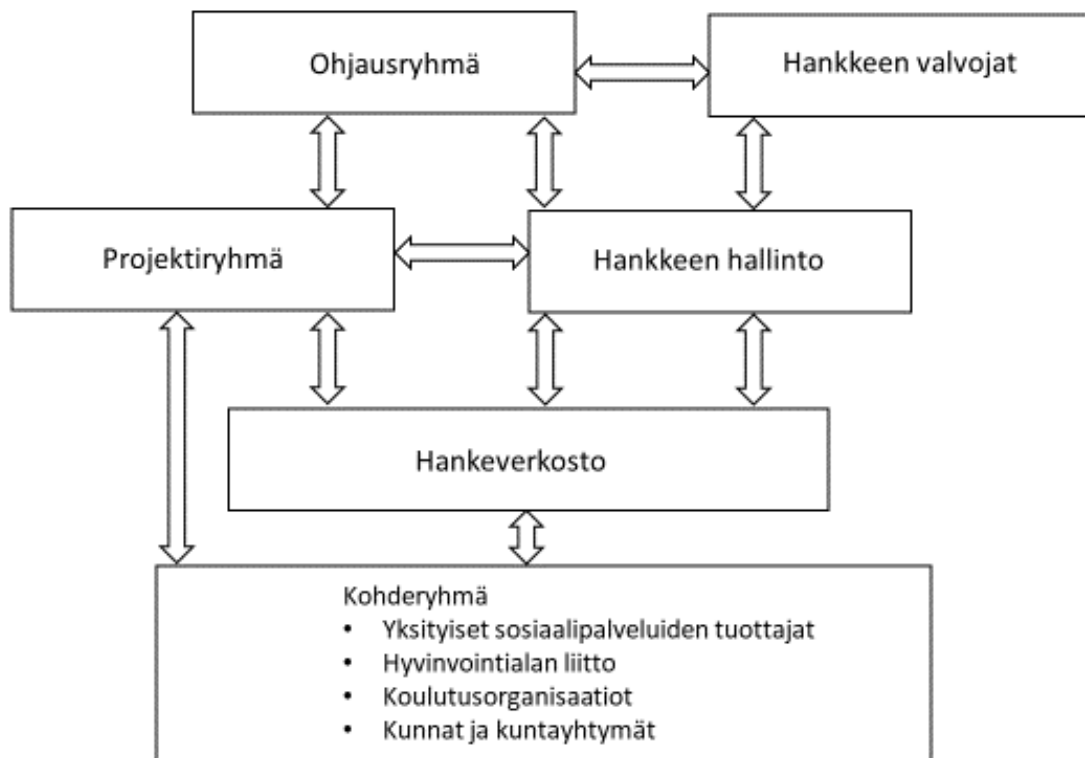

Kuva 2. Kirjaamisvalmentajien kouluttamat sote-ammattilaiset osaamiskeskusalueittain yksityisellä sektorilla

3 Hankkeen organisaatio

Hankkeen organisaatio on kuvattu kuvassa 3. Hanketta hallinnoi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom. Hanketta toteutettiin sosiaalialan osaamiskeskusverkostossa kiinteässä yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimivat Socom Oy:n toimitusjohtajat Leena Kaljunen (1.1.2018-31.7.2019) ja Sanna-Riitta Junnonen (1.8.2019-31.12.2019). He olivat myös hankkeen vastuuhenkilöitä. Ohjausryhmässä oli edustaja jokaisesta sosiaalialan osaamiskeskukselta, kaksi varsinaista jäsentä koulutusorganisaatioista, yksi varsinainen jäsen Hyvinvointialan liitosta ja hankkeen valvojat THL:stä. Hankejohtaja ja hankesihteeri osallistuivat ohjausryhmän kokouksiin esittelijöinä. Ohjausryhmän tehtävänä oli seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa ja talouden toteutumista. Ohjausryhmän jäsenet ja tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 3. Ohjausryhmä kokoontui viisi kertaa ja sähköpostikokouksia oli viisi.

Hankkeen hallinnosta ja johtamisesta vastasivat hankkeen yhteinen henkilöstö: hankejohtaja, hankesihteeri ja viestintäasiantuntija. Hankejohtajana toimi ajalla 1.1.2018-31.5.2018 Maarit Hiltunen-Toura ja 1.6.2018-31.12.2019 Marjo Orava. Hankejohtaja toimi hankkeen yhteyshenkilönä rahoittajaan ja vastasi hanketyön johtamisesta, valtakunnallisesta koordinoinnista, toiminnallisesta raportoinnista ja sidosryhmäyhteistyöstä. Hankesihteerinä toimi Mari Lehtonen ja hän oli talouden vastuuhenkilö hankkeessa. Viestintäasiantuntijana toimi Kai Kortelainen ja hän oli lähinnä teknisen viestinnän asiantuntija. Hallinnon ja johtamisen henkilöstön tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 2.

Kuva 3. Kansa-koulu II, Määrämuotoisen kirjaamisen tuki sosiaalialalla -hankkeen organisaatio

Hankkeen projektiryhmän puheenjohtajana toimi hankejohtaja. Ryhmässä oli edustus Hyvinvointialan liitosta, yliopistojen kaksi edustajaa ja ammattikorkeakoulujen kaksi edustajaa. Hankehenkilöstöstä ja THL:stä oli vaihtuva edustus riippuen käsiteltävästä kohderyhmästä. Projektiryhmän tehtävänä oli käsitellä, kommentoida ja ohjata hankkeen tuotosten valmistelua. Projektiryhmän jäsenet ja tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 3. Projektiryhmä kokoontui neljä kertaa.

Hankkeen sisällöllisestä ja operatiivisesta toteuttamisesta vastasi hankkeen aluekoordinaattoreista muodostettu hankeverkosto. Hankeverkoston jäsenet löytyvät liitteestä 3. Verkosto kokoontui 20 kertaa. Lisäksi aluekoordinaattoreilla ja hankkeen hallinnon toimijoilla oli kolme yhteistä työpajapäivää. Ensimmäinen työpajapäivä ajoittui suurten henkilöstövaihdosten jälkeen, ja käsitteli työn priorisointia, työssä jaksamista ja tukea henkilöriskien toteutuessa. Toisessa työpajapäivässä suunniteltiin ja työstettiin syventävän kirjaamisvalmennuksen sisältöjä ja kolmannessa toteutettiin loppuseminaarin sisältö ja tallennus. Lisäksi hankeverkostossa käsiteltiin hankkeen toteuttamat arvioinnit ja sovittiin arvioinnin tulosten huomioimisesta hankkeen toteutuksessa.

Hankkeessa oli jokaisessa sosiaalialan osaamiskeskuksessa vähintään yksi aluekoordinaattori. Pikassoksen, Verson sekä Sosiaalitaidon aluekoordinaattorin työpanos toteutettiin asiantuntijapalvelun ostona. Ruotsinkielisessä sosiaalialan osaamiskeskuksessa (FSKC) oli hankkeen yhteyshenkilö. Aluekoordinaattorien tehtävänä oli vastata hankkeen toteutuksesta omilla toiminta-alueillaan. Jokaisella aluekoordinaattorilla oli myös kansallisen kehittämisen vastuualue. Aluekoordinaattoreiden työpanosta käytettiin viikoittain kirjaamisvalmentajaverkoston ja yhteistyökumppaneiden esittämien kysymysten vastaamiseen tai tiedon selvittämiseen THL:n ja STM:n yhteyshenkilöiltä. Aluekoordinaattorit ja heidän tehtävänsä ovat liitteessä 2.

4 Resurssit

Kansa-koulu-hankkeen valtionavustuksen perusteeksi hyväksytyt kokonaiskustannukset olivat 1 200 000 €. THL myönsi hankkeelle valtionavustusta 900 000 €. Päätös on päivätty 18.12.2017 ja oikaisupäätös saatiin 31.1.2018. Valtionavustuksen osuus kokonaiskustannuksista oli 75 %. Hankkeen kokonaiskustannukset toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Hanke teki kolme muutoshakemusta. Ensimmäisessä haettiin muutos hankepäätöksen maksatushakemusaikataululle. Ensimmäinen muutoshakemus hyväksyttiin osittain. Toisessa haettiin osatoteuttajamuutosta, jossa Soccan, Sosiaalitaidon ja Verson alueella osatoteuttajan toimisi Soccaan sijaan Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ESO. Toinen muutoshakemus hylättiin. Kolmannessa muutoshakemuksessa haettiin kustannuslajien muutosta, jossa henkilöstökuluista siirrettiin kustannuksia kattamaan aluekoordinaattoreiden palvelujen ostot, sekä sisällöllistä muutosta syventävän kirjaamisvalmennuksen toteutuksesta. Muutoshakemus hyväksyttiin.

Hankkeen viimeisessä ohjausryhmän kokouksessa päätettiin osatoteuttajien välisestä hankkeen sisäisestä kustannusten kohdentumisesta. Ohjausryhmän päätöksellä yli- ja alijäämäiset osatoteuttajien budjetit tasattiin. Hankkeen toteutuneet menot ja rahoitus on nähtävissä liitteessä 4.

Hankkeen henkilöstöresurssit on esitetty liitteessä 2. Jokaisella osatoteuttajalla oli palkattuna aluekoordinaattori ja FSKC:ssä hankkeella oli yhteyshenkilö. Kosken aluekoordinaattorit olivat työsuhteessa Socomilla, mutta toimivat Kosken alueellisissa tehtävissä. Pikassoksen, Sosiaalitaidon ja Verson aluekoordinaattorien työpanokset toteutettiin ostopalveluina. Lisäksi joidenkin osaamiskeskusten taloushallinnon henkilöstöä osallistui osatoteutusten taloushallintoon liittyviin tehtäviin.

Ulkopuolista asiantuntijaresurssin käyttö on esitelty taulukossa 3. Hankkeella ei ollut kansallisia kilpailutusrajoja ylittäviä hankintoja, mutta kaikista asiantuntijapalveluiden ostoista tehtiin markkinakartoitus.

Taulukko 3. Ulkopuolisen asiantuntijaresurssin käyttö

Asiantuntija	Toiminta-aika	Tehtävä
Pikassos Oy	1.7.2018-31.12.2019	Aluekoordinaattorin työpanos Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Satakunnan alueella
Sosiaalitaito	1.7.2018-31.12.2019	Aluekoordinaattorin työpanos Länsi- ja Keski-Uusimaalla
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso liikelaitos	1.7.2018-31.12.2019	Aluekoordinaattorin työpanos Itä-Uusimaalla ja Päijät-Hämeessä
Grape People Finland Oy	4.-11.9.2018	Etäkouluttaja- ja virtuaalifasilitointikoulutus
Asetz	14.8.2018	Työn priorisointi, työssä jaksaminen, hankehenkilöstön työssäjaksamisen tukeminen henkilöriskien toteutuessa
Scandix Oy	16.9.2019-12.10.2019	Päivitetyn kirjaamisvalmennusmateriaalin käänös suomesta ruotsiksi.

5 Viestintä ja yhteistyö

5.1 Viestinnän toteutuminen

Hankkeen tiedottamisesta vastasi hankehenkilöstö hankejohtajan sekä viestintäasiantuntijan johdolla viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestinnän toteutumisesta raportoitiin ohjausryhmälle maksatuskausittain.

Hankkeen valtakunnallisen luonteen ja siitä johtuvan suuren kohderyhmän volyymin vuoksi ulkoinen viestintä oli suurimmaksi osaksi yksisuuntaista. Hankkeen tiedotteita julkaistiin yhteensä seitsemän, lisäksi Socomin tiedotteessa kerrottiin hankkeen ajankohtaisista asioista tarvittaessa. Hanketiedotteet lähetettiin laajalla jakelulla kaikkiin kuntiin, sekä valikoidulla jakelulla yhteistyökumppaneille, erityishuoltopiireihin ja sairaanhoitopiirien tietohallintoihin,

koulutusorganisaatioille sekä Hyvinvointialan liitolle. Hankkeen internetsivut toimivat monipuolisena tiedottamisen alustana ja kävijämääriä seurattiin Google Analytics-työkalun avulla. Hankeaikana Kansa-koulu-hankkeen sivuilla vierailtiin yli 8 600 kertaa. Vuorovaikutteisia kanavia olivat lähinnä Twitter, Moodlen keskustelupalstat sekä suorat yhteydenotot sähköpostilla, Skypellä tai puhelimitse. Hankkeen sisäisessä viestinnässä käytettiin sähköisiä viestintätyökaluja, kuten Skype- ja Teams-kokouksia sekä sähköpostia.

Ensimmäisessä Kansa-koulu -hankkeessa aloitetun Liitutaulu-blogin kirjoittamista jatkettiin Kansa-koulu II-hankkeen alussa. Blogikirjoitusten tavoitteena oli houkutella yksityisten sote-palveluntuottajien kohderyhmää osallistumaan hankkeeseen. Kohderyhmän tavoitemäärien täytyttyä blogin kirjoittaminenkin päätettiin lopettaa. Yhteensä blogikirjoituksia julkaistiin kaksi.

Kirjaamisvalmentajien valmennuksissa siirryttiin etäkoulutuksiin, joita toteutettiin Skype-yhteydellä. Hankehenkilöstö suoritti etäkouluttajakoulutuksen tukemaan uutta valmennustapaa. Koulutuspäivien sujuvuutta tukemaan hankkeen hallinto järjesti viikoittain tekninen check in-tilaisuuksia, joissa testattiin Skype-yhteyksien ja työkalujen toimivuutta. Tekniset check in-tuokit saivat kiitosta, ja niiden ansiosta valmennuspäivissä ei tarvinnut käyttää aikaa tekniseen avustamiseen. Yhteensä tuokiota järjestettiin 44 kertaa, ja niihin osallistui yhteensä 229 henkilöä.

Tärkeä viestinnällinen linjaus oli siirtyä webinaarien ja videotallenteiden käyttöön paikan päällä järjestettävien seminaarien sijaan. Hankkeen webinaarit jaettiin YouTuben kautta tallenteina. Videotallenteiden käyttö oli viestintäratkaisuna onnistunut, sillä se mahdollisti tilaisuuksille odotettua suuremman yleisön ajasta ja paikasta riippumattomasti. Hankkeen päättyessä julkaistujen tallenteiden katselutilanne on esitetty taulukossa 4. Tallenteita ja netissä jaettua kirjallista materiaalia tukemaan pidettiin esimiesten kyselytunteja sekä nykytilankartoituksen kyselytunteja Skype-yhteydellä.

Taulukko 4. Hankkeessa julkaistut tallenteet ja katselukerrat.

Tallenne	Julkaisuajankohta	Katselukerrat
Yksityisille palveluntuottajille suunnattu videotiedote	26.4.2018	775
Sote-esimiehille suunnattu kirjaamisvalmennuksen tietopaketti -webinaari	16.1.2019	763
Koulutusorganisaatiot Kansa-koulu II -hankkeessa aloitusseminaarin tallenne	17.10.2018	97
Kansa-koulu II -hankkeen päätösseminaari	20.12.2019	ei raportoitavissa hankeajalta

5.2 Yhteistyö

Hankkeen yhteistyötahot ja yhteistyön sisältö:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
  - valtionapuviranomainen
  - valtakunnallisten määräysten etenemisten huomiointi
  - kirjaamisvalmennuksessa nousseiden kysymysten huomiointi
  - kirjaamisvalmentajille suunnatut tilaisuudet

- Sosiaali- ja terveysministeriö
  - kirjaamisvalmennuksessa esille nousseiden kysymysten vastaaminen

- Hyvinvointialojen liitto
  - osallistuminen hankkeen projekti- ja rukkasryhmiin
  - edustus ohjausryhmässä
  - markkinointiyhteistyö

- Koulutusorganisaatiot (liite 3)
  - koulutusorganisaatioiden kirjaamisvalmennusmateriaalin työstäminen
  - oppilaitosverkoston etätapaamiset
  - kirjaamisvalmennusten sisällön vieminen opetussuunnitelmiin
  - oppilaitosyhteistyössä tuotetun harjoituspankki-materiaalin työstäminen
  - koulutusorganisaatioiden webinaarin toteutus
  - edustus ohjausryhmässä

- Sosiaalialan osaamiskeskukset
  - alueellisten verkostojen ylläpito ja koordinaatio
  - suomenkielisen ja ruotsinkielisen kirjaamisvalmennusmateriaalin päivitys ja täydentäminen
  - edustus ohjausryhmässä
  - yhteistyö sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisessä ja tiedottamisessa

6 Arviointi

Toimintaa ja toteutusta arvioitiin koko hankkeen ajan. Kirjaamisvalmentajien valmennusten, tietopakettien ja muiden hankkeen järjestämien tilaisuuksien osallistujilta kerättiin aktiivisesti palautetta, joka toimi tukena erityisesti hankkeen operatiivisen toiminnan suunnittelussa. Kirjaamisvalmentajien valmennusten ja tietopakettien palautteisiin perustuvaa arviointia on esitelty jo kappaleessa 2.1.

Hankkeen toteutusta, tuloksia ja vaikutuksia arvioitiin kolmiportaisesti riskien mukaisen arvioinnin, ohjausryhmän ja hankehenkilöstön yhteisen arviointikeskustelun sekä kirjaamisvalmentajille suunnatun laajan kyselyn avulla.

6.1 Riskien mukainen arviointi

Hankkeen riskienhallintasuunnitelmassa arvioitiin hankkeeseen kohdistuvien riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia asteikoilla 0-5, ja niiden avulla laskettiin riskipotentiaali.

Riskienhallintasuunnitelmaa päivitettiin hankkeen aikana ja sen hyväksyi ohjausryhmä.

Hankkeelle kohdentuvat riskit, niiden hallinta ja arviointi:

- 1. Henkilöriskit, kuten hankehenkilöstön sairastuminen tai siirtyminen muihin tehtäviin, jolloin hanke menettää työpanosta ja osaamista.** Riskin potentiaali kasvoi hankkeen aikana, kun useita hankkeen työntekijöitä rekrytoitiin THL:n asiantuntijatehtäviin. Uusien sosiaalialan tiedonhallinnan asiantuntijoiden rekrytointi hankkeeseen oli haastavaa, sillä asiantuntijoita on vähän saatavilla. Rekrytointia vaikeutti työsopimuksen lyhyt kesto (31.12.2019 asti) ja osa-aikaisuus. Uusien työntekijöiden perehdytys oli työlästä ja hidasta, ja se vaati etenkin hallinnolta resurssia. Hankkeessa työskenteli useita asiantuntijoita, joiden työpanosta voitiin tarvittaessa suunnata täydentämään puuttuvaa asiantuntijaresurssia muiden poissaolojen, kuten sairaslomien ja vanhempainvapaiden, aikana. Riskiä pyrittiin minimoimaan aikatauluttamalla hankesuunnitelma, keskeisten dokumenttien saatavuuden ja tiedonkulun selkeydellä sekä hankkeen taustalla olleen sosiaalialan osaamiskeskusten asiantuntijaverkoston avulla.
- 2. Kumppaneiden sitoutumattomuus.** Riskiarvio ei muuttunut hankkeen aikana. Hanke valmisteltiin yhteistyöllä osaamiskeskusverkostossa ja sidosryhmiä kuultiin valmistelun aikana. Koulutusorganisaatiot olivat hyvin sitoutuneita hankkeeseen, koska he saivat konkreettista apua ja tukea määrämuotoisen kirjaamisen asiasisällön ymmärtämiseksi.
- 3. Koulutusorganisaatioiden ja yksityisten palveluntuottajien omarahoituksen alitus.** Riskin potentiaali laski hankkeen aikana, sillä omarahoitusta saatiin kerättyä riittävästi sekä koulutusorganisaatioilta että yksityisiltä palveluntuottajilta.
- 4. Yhteistyön toimimattomuus, ristiriidat toimijatahojen välillä.** Riskin potentiaali kasvoi hankkeen aikana. Vaikka toimijoiden tehtävät, vastuut, yhteiset toimintatavat, tavoitteet jne. oli sovittu selkeästi, tiedonkulkuun kiinnitettiin erityistä huomiota ja hanketta toteutettiin osin olemassa olevissa sosiaalialan osaamiskeskusten asiantuntijaverkostoissa, vei toteuttajaverkoston koordinointi aikaa oletettua enemmän. Hankehenkilöstön (hallinto) vaihtuvuus ja kohderyhmien sekä rahoittajatahojen moninaisuus veivät työaikaa oletettua enemmän
- 5. Aikataulun pettäminen (liian lyhyeksi osoittautuva hankeaika).** Riskiarvio ei muuttunut hankkeen aikana. Toimenpiteet oli aikataulutettu hankesuunnitelmassa.
- 6. Budjetin ylittyminen.** Riskiarvio ei muuttunut hankkeen aikana. Budjettia seurattiin aktiivisesti ja muutoshakemuksia tehtiin tarvittaessa.

7. **Viestintä, tieto ei kulje.** Riskiarvio ei muuttunut hankkeen aikana. Viestintää pystyttiin kohdistamaan eri kohderyhmille toimenpiteiden aikataulun mukaan.
8. **Toiminta-alueen laajuus suhteessa käytettävissä olevaan resurssiin.** Riskipotentiaali kasvoi hankkeen aikana. Kysyntä yksityisten palvelutuottajien kirjaamisvalmentajien valmennuksille oli suurempi, kuin mitä hankkeen resursseilla voitiin tarjota. Henkilöresursseja oli vähän hankkeen toiminta-alueen laajuuteen verrattuna, kirjaamisosaamisen asiantuntijoita on vähän ja hanke ei pystynyt vastaamaan puhuja- ja kirjoittajapyyntöihin. Koulutussisältöjen muokkaaminen ja kohdentaminen heterogeeniselle kohderyhmälle oli aikaa vievää.
9. **Toimintaympäristössä ja/tai toimijassa tapahtuvat muutokset.** Samanaikaisesti etenevä sote-rakenneuudistus vaikutti joillakin alueilla ja joissakin kunnissa kehittämishalukkuuteen. Kunnissa odotettiin maakunnan rakentumista ja sen käynnistämää muutoksiin tähtäävä kehittämistyötä. Asenneilmapiiri vaati hankkeelta motivoivaa työtötta. Maakuntaudistuksen kaaduttua hankkeen tavoitetta jouduttiin sen osalta muuttamaan.

6.2 Arviointikeskustelu

Hankkeen ohjausryhmän viimeisessä kokouksessa 18.12.2019 käytiin arviointikeskustelu, johon oli kutsuttu ohjausryhmän jäsenet pois lukien hankkeen valvojat, sekä hankehenkilöstö. Keskusteluun osallistui 9 ohjausryhmän jäsentä ja 8 hankehenkilöstön edustajaa. Keskustelu on koostettu käytyjen teemojen mukaan:

1. Tavoitteiden toteutuminen

Hankkeen tavoitteet ovat olleet suuret, ja ovat toteutuneet resurssien puitteissa, mutta jatkoa toiminnalle olisi tarvittu. Hankkeessa asetettuihin määrällisiin tavoitteisiin ei päästy henkilöstömuutosten ja resurssien niukkuuden vuoksi. Esimerkiksi asiakirjahallinnon pääkäyttäjien ja arkistovastaavien määrästä ei ollut tietoa hankkeen alkaessa, joten määrällisen tavoitteen asettaminen realistisesti ei ollut mahdollista. Alueelliset verkostot nähdään vahvuutena, mutta on mietittävä, miten jatkossa toimitaan, kun materiaalit vanhenevat. Mikä on valtakunnallinen koordinaatio ja mistä kirjaamisvalmentajien verkostoon saadaan jatkossa ajantasaista materiaalia? Osaamiskeskukset ehkä pystyvät pitämään verkostoja toiminnassa, mutta luotettavan materiaalin saatavuus huolettaa. Hankkeen myötä perusteet kirjaamiselle on, mutta miten päästään tiedolla johtamiseen? Asiakastietolain uudistus tulee muuttamaan kirjaamisvalmennusmateriaalia, samoin THL:n uudet määräykset aiheuttavat materiaalin vanhentumista myös nykytilan kartoituksen työkalun osalta. Hankkeessa tehty työ on hyvää, mutta resurssien ja tavoitteiden välillä on ollut epäsuhta. Marjo totesi, että jatkossa hankkeella ei kannata viedä eteenpäin, vaan tarvitaan "leveämmät hartiat". Hankemaailma ei välttämättä ole oikea tapa jatkokehittämiselle.

2. Hankkeen organisoituminen, hallinnointi ja yhteistyö

On ollut haasteellista, että hanke on ollut osaltaan toimeenpanohanke ja osalta kehittämishanke. Hankkeen aikana on tullut kokemus, että THL:n näkemykset kehittämishankkeelle ovat olleet vieraita. Hankkeessa on oltu tiukassa hallinnollisjuridisessa puristuksessa, vaikka olisi tarvittu joustavuutta ja riipeyttä sisällön mukaan tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Aikaisempaan verrattuna hankkeen hallinto on ollut raskas ja rahoitusta on rakennettu eri lähteistä. Jatkossa olisi järkevämpää rahankäyttöä suunnata resurssiin substanssiin.

Hallinnollinen kuvio on koettu hankalana, etenkin pienten työpanosten osalta. Hallinnoijan suuntaan yhteistyön on koettu olleen jouhevaa resurssipulasta huolimatta.

3. **Hankkeen tuotokset ja vaikuttavuus.**

Isoina tuotoksina on päivitetty kirjaamisvalmennusmateriaalia. Nykytilankartoituksen työkalu on äärimmäisen hyvä työkalu Kanta-liittymisessä organisaatioille. Hankkeen tuotoksista on tullut kiittävää palautetta kentältä. Koulutusorganisaatiot ovat olleet todella sitoutuneita yhteistyöhön ja tuotokset ovat olleet hyviä. Oppilaitoksilta on saatu hyvää palautetta kyselyssä. Hankehenkilöstöllä on kokemus, että on saatu aikaan kulttuurimuutosta työntekijätasolla ja kuntiin on koulutettu kirjaamisosaamista eteenpäin vieviä henkilöitä. Asennemuutos näkyy pidemmällä aikajänteellä. Hanke on ollut sysäys tarttua tiedonhallinnan teemaan osaamiskeskustasolla, ja osoitus että työtä pitää jatkaa. Jarno totesi, että on hyvä, että jatkoa hankkeen jälkeen on mietitty. Voidaan pohtia, mitä vaikutuksia hankkeen tuotoksista on niille, jotka eivät ole osallistuneet hankkeen toimenpiteisiin. Myöhempään tuotokseen ja pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvään vaikuttavuusarvioon ei ole rahaa tai muuta resurssia hankkeen jälkeen.

6.3 Kirjaamisvalmentajille suunnattu kysely osana arviointia

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen osakokonaisuudessa toteutettiin hankkeen yhteinen kysely 1 790 kirjaamisvalmentajien valmennuksiin osallistuneille henkilöille. Kyselyn toteutusaika oli 11.9.2019–18.10.2019, ja siihen vastasi 493 kirjaamisvalmentajaa.

Vastausprosentti oli 28 %. Noin puolet vastaajista oli valmistunut ensimmäisen Kansa-koulu-hankkeen aikana. Vastaajista 79 % työskenteli julkisella sektorilla. Pääasiassa kirjaaminen tapahtui joko asiakastietojärjestelmään (50 %) tai potilastietojärjestelmään (38 %)

Joka kuudes vastanneista ilmoitti kirjaamisvalmentajaroolinsa muuttuneen valmistumisen jälkeen, ja osalla kirjaamisvalmentaminen on jäänyt tästä syystä. Osa vastaajista oli taas mukana vahvemmin kirjaamisessa ja Kanta-siirtymissä juuri kirjaamisvalmennusten myötä.

Vastanneista 21 % ei ole pitänyt yhtään kirjaamisvalmennusryhmää, kun taas 7 % (33) oli pitänyt niitä 10 tai enemmän.

Tärkeimmät nostot kyselyaineistosta olivat:

1. **Kirjaamisvalmennukselle on edelleen tarvetta ja sitä pitäisi jatkaa.**

Kirjaamisvalmennukselle on edelleen tarvetta monissa työyhteisöissä: kouluttamattomia työntekijöitä on paljon mm. henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi. Myös aiemmin koulutetuilla on tietojen päivitystarvetta. Kanta-siirtymän myötä asia on tullut monessa työyhteisössä nyt ajankohtaisemmaksi.

2. **Kirjaaminen on laadukkaampaa, mutta on myös haasteita.**

Koulutuksen seurauksena määrämuotoinen kirjaaminen on tarkempaa, laadukkaampaa, valveutuneempaa ja asiakasystävällisempää. Määrämuotoinen kirjaaminen lisää vastuuta, lainmukaisuutta, luotettavuutta ja tasalaatuisuutta. Useimmat vastaajat kokivat, että määrämuotoinen kirjaaminen nopeuttaa työtä, helpottaa tiedon hakemista, helpottaa työnjakoa ja organisointia eri toimijoiden välillä ja auttaa hahmottamaan asiakastilanteen kokonaisuutta. Käytäntöön viemisen kannalta isona haasteena on kuitenkin kiire, resurssien ja työajan riittäminen kaikkeen uuden opetteluun ja ajantasaiseen kirjaamiseen. Samoin työntekijöiden osaamisessa on puutteita koulutuksen puuttumisen vuoksi. Käytettyjen ohjelmien nähtiin ohjaavan vahvasti kirjaamista ja sitä kirjataanko oikeita

asioita. Erityisesti vastaajat näkivät, etteivät järjestelmät vielä taivu kunnolla sosiaalihuollon kirjaamiseen ja olennaisia asioita jää puuttumanaan.

3. **Kirjaajien valmiudet hyvät, työyhteisön valmiudet heikommät.**

Omat valmiudet määrämuotoiseen kirjaamiseen arvioitiin pääosin hyviksi. Valmennuksen käyneet tuntevat hyvin kirjaamisen peruseräatteen, asiakastietojen käsittelyn oikeudet, oman tehtävän palveluprosessit, henkilötietojen käsittelyn säännöt, Kanta-palvelut ja henkilörekisterit. Epätietoisuutta on eniten seuraavissa asioissa: lainsäädäntö, kansalliset määritelmät palveluista ja tehtävistä sekä organisaation rekisteriselosteiden säilytys. Työyhteisön valmiudet määrämuotoiseen kirjaamiseen arvioitiin heikommaksi kuin omat valmiudet. Työyhteisössä keskustellaan kirjaamiseen liittyvistä asioista enemmän ja tietoisuus on kasvanut. Useimmissa asioissa työyhteisön valmiudet huonoksi arvioivia on kuitenkin huomattava määrä. Erityisesti kysymyksissä kansallisten määritysten mukaisten asiakirjojen käyttöönotosta ja asiakastyön kirjaamisen ohjeista vastaajat ovat kriittisiä ja kolmasosa arvioi valmiudet huonoiksi. Kirjaamisvalmennusten järjestämistä ja toteutumista työyhteisössä arvioitiin kriittisesti. Kaikissa kohdissa tilanteen hyviksi arvioivia oli alle puolet vastaajista. Koulutusta ei ole riittävästi, resursseja ei ole saatu käyttää koulutuksiin riittävästi, tukea ei ole saatu riittävästi. Erityiseksi ongelmaksi koettiin esimiesten, organisaation ja johdon tuen puute.

4. **Iso kuva: sosiaalityön ja asiakkaan asema vahvistuu.**

Vastaajat arvioivat, että määrämuotoisella kirjaamisella tulee olemaan iso merkitys sosiaalialalle: määrämuotoisen kirjaamisen kautta sosiaalityö avautuu ulospäin ja tulee näkyvämmäksi ja ymmärrettävämmäksi asiakkaille ja muille toimijoille. Sitä kautta sosiaalityön identiteetti, ammatillisuus, asema ja arvostus voivat vahvistua. Asiakkuuden kannalta nähtiin, että asiakkaan asema vahvistuu, kun asiakkaan asioita hoidetaan enemmän yhdessä asiakkaan kanssa. Osallistamisen myötä asiakkuus on aktiivisempaa ja asiakas voi haastaa organisaatiota enemmän.

7 Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittäminen valtakunnallisella tasolla vaatii pitkäjänteistä työtä, jonka tukena tulisi olla vakaa rahoitus. Kansa-koulu-hankkeiden haasteena on ollut sekä aika- että taloudellisten resurssien rajallisuus. Kokemuksen mukaan vasta nyt, kahden hankekauden jälkeen ollaan tilanteessa, jossa Kanta-palveluiden käyttöönotot ovat mahdollisia yhä useammassa organisaatiossa. Organisaatiot tarvitsevat jatkossa enemmän asiantuntijapalveluita Kanta-palveluiden käyttöönoton tueksi. Hankkeessa muodostetun laajan kirjaamisvalmentajien verkoston koordinaatioresurssi tulisi myös ratkaista.

Sosiaalihuollossa tuotettavien asiakasasiakirjojen kartoittaminen nykytilan kartoituksen työkalulla on tärkeä toimenpide Kanta-palveluiden käyttöönoton prosessissa. Hankkeen päättyessä on huomattu kasvavaan tarvetta tuelle kyseisen työkalun ja koko prosessin osalta. Organisaatioissa on tehtävä palveluprosessien muutos, ja otettava käyttöön uudet sosiaalihuollon palvelutehtävät ja sosiaalipalvelut. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös asian ja asiakkuuden hallintaan, sote-ammattilaisten käyttöoikeusmäärityksiin (sote-varmennekortit) sekä EU-tietosuoja-asetuksen käytäntöön viemiseen. Tiedolla johtaminen edellyttää sosiaalihuollon valtakunnallisesti yhtenäisiä kirjaamiskäytäntöjä. Tulevaisuudessa sosiaalihuollon tiedonhallinta ei voi enää olla irrallaan käytännön asiakastyöstä.

Hankkeen aikana on tullut esiin, että asiakkaan osallisuus sosiaalipalveluissa ei käytännössä läheskään aina toteudu yhdenvertaisesti lain velvoittamalla tavalla. Organisaatioilla ja alueilla on suuria eroja. Sosiaalihuollon asiakastietoa kirjatessa eettisesti kestävä ja läpinäkyvä toimintatapa jää vielä valitettavan usein toteutumatta. Kansa-koulu-hankkeiden aikana kirjaamisosaamisen kehittämisessä on päästy hyvään vauhtiin, mutta kehitys tässäkin edellyttää vielä paljon asiantuntija-apua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinnassa tuotettavien palveluiden osalta asiakastiedon ja potilastiedon kirjaaminen on vielä epäselvää. Kattavaa ohjeistusta ei voida antaa esimerkiksi poikkeavien lainasäädäntöjen vuoksi.

Sosiaalialan osaamiskeskuksissa on vahvaa osaamista, jota voidaan hyödyntää sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallisessa kehittämisessä. Osaamiskeskusten roolia sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisverkostossa kannattaisi hyödyntää entistä tehokkaammin. Kansa-koulu-hankkeiden myötä sosiaalialan osaamiskeskuksista on muodostunut kattava sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijaorganisaatioverkosto.

Liite 1. Kirjaamisvalmennusten toteuma Kansa-koulu-hankkeissa

Valmennus	Julkiset	Yksityiset	Koulutusorg.	Yhteensä	Ryhmiä lkm	Yleisarvio ka (1-5)
Kansa-koulu-I	1 416	179	33	1 628	55	4,0
Kansa-koulu-II	266	374	79	719	22	3,9
Ruotsinkielinen	57	11	5	73	4	4,2
Kirjaamisvalmentajat yhteensä	1 739	564	117	2 420	81	4,0
Organisaatioiden valmennukset (31.12.2019)	29 584	3 488	-	33 072	1 666	
Yhteensä	31 323	4 052	117	35 492	1 747	
% sos.palv. henkilöstöstä*	39,2 %	6,6 %		25,2 %		

Liite2. Hankkeen henkilöstöresurssit

Nimike	Keskeiset tehtävät	Valtakunnallisen toteutuksen vastuualue	Työsuhteen kesto	Työpanos %
Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det såciala området FSKC				
yhteyshenkilö	- aluekoordinaattorin tehtävät ruotsinkielisen kohderyhmän osalta - kirjaamisvalmentajien valmennukset ja ruotsinkielisen aineiston tuottaminen	ruotsinkieliset ammattilaiset	1.1.2018-31.12.2019	4,35
projektisihteeri	maksatushakemukset	-	2018	0,28
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO				
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät ISO:n alueella - esimiesten tietopaketin toteutus - valmennusmateriaalin päivitys	sote-esimiehet	1.1.2018-31.12.2019	33,13
hankesihteeri	- osatoteutuksen maksatushakemukset ja talous	-	1.1.2018-31.12.2019	1,43
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom				
hankejohtaja	- toimi yhteyshenkilönä rahoittajaan - vastasi koko hankkeen johtamisesta - vastasi hanketyön valtakunnallisesta koordinaatiosta - vastasi hankkeen toiminnallisesta raportoinnista - vastasi osaltaan sidosryhmätyöskentelystä - vastasi hankkeen viestinnästä - hankejohtajan kautta kulki kaikki yhteydenpito THL:ään sekä ulkoinen viestintä	hallinto	1.1.2018-31.5.2018	46
hankejohtaja	- toimi yhteyshenkilönä rahoittajaan - vastasi koko hankkeen johtamisesta	hallinto	1.6.2018-31.12.2019	50

	<ul style="list-style-type: none"> - vastasi hanketyön valtakunnallisesta koordinaatiosta - vastasi hankkeen toiminnallisesta raportoinnista - vastasi osaltaan sidosryhmätyöskentelystä - vastasi hankkeen viestinnästä - hankejohtajan kautta kulki kaikki yhteydenpito THL:ään sekä ulkoinen viestintä 			
hankesihteeri	<ul style="list-style-type: none"> - vastasi hankkeen taloushallinnosta ja taloushallinnon raportoinnista - toimi talouden vastuuhenkilönä rahoittajan suuntaan - toteutti hankkeen viestintää - osallistui hankkeen käytännönjärjestelyihin - osallistui hankkeen koulutussuunnitteluun 	hallinto	1.1.2018-31.12.2019	50
viestintäsuunnittelija	<ul style="list-style-type: none"> - vastasi hankkeen visuaalisesta ilmeestä, sähköisen viestinnän teknisestä toteutuksesta ja ylläpidosta sekä hankkeessa käytettävien sähköisten ryhmätyötilojen, yhteistyöalustojen ja verkko-oppimisympäristöjen toimimisesta - kuvasi ja editoi hankkeen videomateriaalia 	hallinto	1.1.2018-31.12.2019	37
aluekoordinaattori	<ul style="list-style-type: none"> - aluekoordinaattorin tehtävät yksityisten kirjaamisvalmennuksessa 	yksityiset	1.1.-31.5.2018	23
aluekoordinaattori	<ul style="list-style-type: none"> - aluekoordinaattorin tehtävät ruotsinkielisissä kirjaamisvalmennusryhmissä 	ruotsinkielinen toteutus	1.1.-30.4.2018	20
aluekoordinaattori	<ul style="list-style-type: none"> - aluekoordinaattorin tehtävät asiakirjahallinnosta 	pääkäyttäjät sote-esimiehet	1.1.2018-31.12.2019	50

	vastaavien henkilöiden ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjien kohderyhmälle - Nykytilankartoituksen työkalun päivittäminen ja tuki			
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät Socomin alueella - kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	yksityiset	1.1.- 30.9.2018	50
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät Socomin alueella - kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	yksityiset	1.10.2018- 31.12.2019	50
aluekoordinaattori	-kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	koulutusorganisaatiot esimiehet yksityiset	1.6.2018- 31.12.2019	50
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen alueella - kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	yksityiset	1.1.2018- 28.2.2019	50
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin alueellinen työ Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksella	alueellinen työ	1.3.- 31.12.2019	20
media-assistentti	- viestintäasiantuntijan avustaminen kuvaus- ja editointitehtävissä	hallinto	1.1.2018- 31.10.2019	29
toimistoassistentti	-yhteistyösopimukset ja laskutus	hallinto	1.1.- 31.12.2019	30
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA				
aluekoordinaattori	-aluekoordinaattorin alueellinen työ SONet BOTNIA:n alueella -kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	koulutusorganisaatiot	1.1.2018- 31.12.2019	100
tki-taloussihteeri	-maksatushakemukset, palkkasiirrot ja talosseuranta	-	1.1.2018- 31.12.2019	4,38

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske				
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin alueellinen työ Posken alueella. - pääkäyttäjien materiaalin suunnittelu ja toteutus	pääkäyttäjät	1.1.2018-31.7.2019	50
taloussihteeri	-maksatushakemukset	-	1.1.-31.12.2019	10
suunnittelija	- kysely kirjaamisvalmentajille -alueellinen työ	-	1.8.-31.12.2019	50
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca				
aluekoordinaattori	-aluekoordinaattorin alueellinen työ Soccan alueella -valmennusmateriaalin päivitys	sote-esimiehet	1.1.-31.5.2018 1.9.2018-30.11.2019	40
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab				
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät Vasson alueella -kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	koulutusorganisaatiot	1.1.-31.8.2018	100
aluekoordinaattori	- aluekoordinaattorin tehtävät Vasson alueella -kirjaamisvalmennukset ja valmennusmateriaalin päivitys	koulutusorganisaatiot	1.8.2018-31.12.2019	100

Liite 3. Hankkeen työryhmät

Työryhmän nimi	Työryhmän jäsenet	Työryhmän keskeiset tehtävät
Ohjausryhmä	Leena Kaljunen, Socom, pj 31.7.2019 asti Sanna-Riitta Junnonen, Socom, pj. 1.8.2019 alk. Merja Salmi, Sosiaalitalo Arto Rautajoki, Socca Kirsi Kuusinen-James, Verso Tapio Häyhtiö, Vasso Marja Heikkilä, Koske Tuula Tuominen, Pikassos Tarja Kauppila, ISO Minna Laitila, SONet BOTNIA Anne Saarijärvi, SONet BOTNIA, 15.2.2019 alk. Torbjörn Stoor, FSKC Petri Kinnunen, POSKE Kaisa Kostamo-Pääkkö, POSKE Jarno Talvitie, Hyvinvointialan liitto Päivi Rinne, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Aino Kääriäinen, Helsingin yliopisto Lisäksi kutsuttuna valvojat Maarit Röttsä, THL Minna Angeria, THL Esittelijöinä Maarit Hiltunen-Toura, Socom, 31.5.2018 asti, Marjo Orava, Socom, 1.6.2018 alk. Mari Lehtonen, Socom, siht.	- seurasi, arvioi ja ohjasi hankkeen toimintaa - seurasi ja arvioi tavoitteiden toteutumista - seurasi hankkeen kokonaiskustannuksia - käsitteli hankkeen kirjalliset ja THL:lle toimitettavat muutoshakemukset) - käsiteli valtionavustuspäätöksessä hyväksytyyn kustannusarvioon kustannuslajikohtaiset muutokset, jotka eivät ylitä kokonaisuudessaan kymmentä prosenttia (10 %) kokonaiskustannuksista. - hyväksyi hankkeessa tehtävä hankinnat - käsiteli maksatushakemuksen ennen valtionapuviranomaiselle lähettämistä - käsiteli väli- ja loppuraportit - hyväksyi hankkeen tuotokset
Projektiryhmä	Marjo Orava, Socom Mari Lehtonen, Socom Joel Kuuva, HALI Niina Vuoristo, Turku AMK Raija Koskinen, HAMK Mari Suonio, UEF Tarja Kempainen, Lapin yliopisto Kutsuttuna THL:n asiantuntija aiheen mukaan: Maarit Röttsä Antero Lehmuskoski	- käsitteli, kommentoi ja ohjasi hankkeen tuotosten valmistelua - teki ohjausryhmälle esityksiä päätettävistä asioista - teki ohjausryhmälle esityksiä riskienhallintasuunnitelman päivitystarpeista

Jaakko Penttinen
 Niina Häkälä
 Päivi Achte

Hankeverkosto

Maarit Hiltunen-Toura, Socom, pj 31.5.2018 asti
 Marjo Orava, Socom, pj 1.6.2018 alkaen
 Mari Lehtonen, Socom, sihteeri
 Teppo Taskinen, Socom
 Jaana Taina, Socom 30.10.2018 asti
 Reetta Konttinen 1.11.2018 alkaen
 Kai Kortelainen, Socom
 Päivi Malinen, ISO
 Riikka Rantanen, Koske/Socom 28.2.2019 asti
 Sivi Talvensola, Koske/Socom 1.3.2019 alkaen
 Anni Kuhalainen, Pikassos
 Nina Peronius, Poske 31.7.2019 asti
 Maria Martin, Poske, 1.8.2019 alkaen
 Anna Väinälä, Socca
 Petteri Heino, Sosiaalitaito
 Päivi Niiranen, SONet BOTNIA
 Saija Siivonen, Vasso, 20.8.2018 asti
 Nea Kosonen, Vasso, 20.8.2018 alkaen
 Hanna Lohijoki, Vasso/Socom 31.5.2018 asti
 Monica Blomqvist-Åkermarck, Verso

- hankkeen sisällöllinen ja operatiivinen toteuttaminen
 - kansallisella tasolla eri kohderyhmäkohtainen toteuttaminen

---

Oppilaitosverkosto

Aila-Leena Matthies Chydenius Jyväskylän yliopisto/Kokkolan yliopistokeskus
 Niina Rantamäki, Chydenius Jyväskylän yliopisto/Kokkolan yliopistokeskus
 Jari Helminen, DIAK
 Raija Koskinen, HAMK

- toimi ohjauksellisena työryhmänä koulutusorganisaatioiden kirjaamisvalmentajien valmennusten ja materiaalin suunnittelussa sekä toteutuksessa

---

Ilse Julkunen, Helsingin
Yliopisto
Aino Kääriäinen, Helsingin
Yliopisto
Riitta-Liisa Kinni, Itä-Suomen
yliopisto
Mari Suonio, Itä-Suomen
yliopisto
Merja Hautalainen, Kaakkois-
Suomen Ammattikorkeakoulu
XAMK
Sari Johansson, Karelia
ammattikorkeakoulu
Anna-Riitta Mikkonen, Karelia
ammattikorkeakoulu
Katri Kämäräinen, Lahden
ammattikorkeakoulu
Kati Peltonen, Lahden
ammattikorkeakoulu
Tarja Tolonen, Lahden
ammattikorkeakoulu
Heidi Pyyny, Lapin
ammattikorkeakoulu
Tarja Kemppainen, Lapin
yliopisto
Sanna Lähteinen, Lapin
yliopisto
Anne Rajamäki, Laurea
ammattikorkeakoulu
Päivi Tervasoff, Oulun
Ammattikorkeakoulu
Harriet Tervonen, Oulun
Ammattikorkeakoulu
Ulla Huhtalo, Saimaan
ammattikorkeakoulu
Mirkka Paijo, Salon seudun
koulutuskuntayhtymä
Heli Sulkava, Satakunnan
koulutuskuntayhtymä
Minna Kaija-Kortelainen,
Savonia ammattikorkeakoulu
Maritta Pitkänen, Savonia
ammattikorkeakoulu
Salla Seppänen, Savonia
ammattikorkeakoulu
Tua Niemelä, Seinäjoen
Ammattikorkeakoulu

Päivi Rinne, Seinäjoen
Ammattikorkeakoulu
Heli Simonen, Suomen
Diakoniaopisto
Taru Lehtimäki, Tampereen
ammattikorkeakoulu
Eeva-Mari Miettinen,
Tampereen
ammattikorkeakoulu
Minna Putous, Tampereen
ammattikorkeakoulu
Niina Vuoristo, Turun
Ammattikorkeakoulu
Sanna Saikkonen, Vaasan
Ammattikorkeakoulu VAMK

Liite 4. Hankkeen menot ja rahoitus 1.1.2018-31.12.2019

	Valtionavustukseen oikeuttavat kokonaiskustannukset	1. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	2. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	3. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	4. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	5. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	6. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	7. maksatus-hakemuksessa hyväksytyt kustannukset	Hyväksytyt kustannukset yhteensä	Jäljellä
Henkilöstömenot, joista	791 519	97 852,08	166 099,76	157 853,56	133 793,12	112 617,29	91 485,98	54 399,52	814 101,31	-22 582
Projektiin palkattava henkilöstö	750 017	97 278,45	163 173,34	153 851,31	126 828,60	109 267,89	87 244,80	52 837,02	790 481,41	-40 464
Työpanoksen siirto *	41 502	573,63	2 926,42	4 002,25	6 964,52	3 349,40	4 241,18	1 562,50	23 619,90	17 882
*työpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot										
Palvelujen ostot yhteensä, josta	314 451	11 587,14	26 821,38	87 611,38	15 386,51	42 172,99	50 681,21	13 769,57	248 030,18	66 421
Asiantuntijapalvelut	161 830	140,00	537,05	65 210,11	2 877,54	26 026,48	33 810,09	8 924,15	137 525,42	24 305
Painatus- ja markkinointipalvelut	8 317	0,00	0,00	47,50	0,00	0,00	0,00	0,00	47,50	8 270
Ravintemispalvelut	9 600	181,49	804,73	3 476,08	535,13	993,61	0,00	944,42	6 935,46	2 665
Matkustuspalvelut	55 712	5 165,00	10 598,04	8 181,06	3 626,33	5 018,05	6 727,09	2 209,32	41 524,89	14 187
Koulutuspalvelut	28 294	2 968,00	8 180,85	3 419,30	828,40	2 782,80	2 711,30	0,00	20 890,65	7 404
Muut palvelujen ostot	17 917	612,05	2 443,80	795,19	3 106,54	1 218,89	2 299,65	835,59	11 311,71	6 605
Hallintokulut (esim. puhelin-, IT- ja tietoliikennekulut)	32 780	2 520,60	4 256,91	6 482,14	4 412,57	6 133,16	5 133,08	856,09	29 794,55	2 986
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 863	316,93	471,39	177,41	313,02	126,85	530,66	504,45	2 440,71	422
Vuokrat	88 055	7 216,26	14 295,86	17 827,66	10 872,21	15 428,73	8 782,64	3 594,51	78 017,87	10 037
Investointimenot yhteensä, josta	2 260	0,00	175,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	175,65	2 084
Aineettomat hyödykkeet		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00	0
Koneet ja kalusto	2 260	0,00	175,65						175,65	2 084
Muut investointimenot		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00	0
Muut menot	853	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	853
ALV (mikäli jää lopulliseksi kustannukseksi)				0,00					0,00	0
Muut sekalaiset menot	853	0,00		0,00						853
Menot yhteensä = kokonaiskustannukset	1 200 000	116 972,41	207 864,04	263 470,01	160 364,86	170 345,86	151 480,49	72 268,05	1 142 765,72	57 234
Valtionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset					765,14		14 347,14	200,10	15 312,38	-15 312
Tulorahoitus		0,00		0,00					0,00	0
Muu kuin julkinen rahoitus		0,00		0,00					0,00	0
Valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset	1 200 000	116 972,41	207 864,04	263 470,01	159 599,72	170 345,86	137 133,35	72 067,95	1 127 453,34	72 546
Omarahoitusosuus 25 %	300 000	29 243,10	51 966,01	65 867,50	39 899,93	42 586,47	34 283,34	18 016,99	281 863,34	18 137
Muu julkinen rahoitus								16 392,67	16 392,67	-16 393
Maksatukseen haettava valtionavustus	900 000	87 729,31	155 898,03	197 602,51	119 699,79	127 759,40	102 850,01	37 658,29	829 197,34	70 802